

flora- en faunaonderzoek

Zuiderzeestraatweg te Oldebroek

HBC projectontwikkeling

5 augustus 2008

projectnummer 70778

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	BESCHRIJVING PROJECTGEBIED	2
1.3	BEOOGDE INGREPEN	3
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	4
2.2	SOORTENBESCHERMING	4
3	TOETSING	6
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
3.3	SOORTENBESCHERMING	7
4	CONCLUSIE	11
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	11
4.2	SOORTBESCHERMING	11
4.3	CONSEQUENTIES	12
4.4	AANBEVELINGEN	13

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Oldebroek (gemeente Oldebroek, provincie Gelderland) is aan de Zuiderzeestraatweg de nieuwbouw van drie gebouwen beoogd. De bestaande bebouwing op deze locatie zal worden gesloopt. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwetgeving. Voorliggend flora- en faunaonderzoek is opgesteld door SAB en geeft een inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

globale ligging projectgebied (kaart: www.natuurloket.nl en luchtfoto: Google Earth)

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 en eventuele andere natuurregelgeving. Bij deze activiteit moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het projectgebied. Het voorliggende flora- en faunaonderzoek is gebaseerd op de reeds gemaakte quick scan flora en fauna van SAB (SAB, 2007) en bestaat uit een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde planten en dieren en een biotoopinschatting op basis van een verkennend veldonderzoek, aangevuld met een gerichte veldinventarisatie naar ontheffingsplichtige soorten. Deze onderzoeksrapportage brengt het precieze gebruik van het projectgebied door de ontheffingsplichtige soorten, en de eventuele noodzaak voor een ontheffingsaanvraag voor deze soorten, in beeld. Daarnaast geeft het rapport inzicht in de doorwerking van de gebiedsgerichte natuurwetgeving op deze plek. De effectbeoordeling is gedaan op basis van de huidige geldende interpretatie van wet- en regelgeving.

impressie van het projectgebied (foto's SAB)

1.2 BESCHRIJVING PROJECTGEBIED

Het projectgebied, gelegen aan de Zuiderzeestraatweg, bevindt zich buiten de bebouwde kom van Oldebroek, in de gemeente Oldebroek. Gelegen in een vrij open gebied (weilanden) zijn langs de Zuiderzeestraatweg vele bedrijven, boerderijen en vrijstaande woningen aanwezig. Op korte afstand (150 meter) bevindt zich een groot bedrijfsterrein met kassen en iets meer zuidelijk een landgoed met waterelementen en bos.

bebouwing in het projectgebied (foto's SAB)

De gebouwen in het projectgebied betreffen het pand van de voormalige melkfabriek en een kleiner gebouw (met schoorsteen) aan de westkant. In de huidige situatie staan beide gebouwen leeg en bij het pand van de voormalige melkfabriek zijn reeds de ramen verwijderd. Beide gebouwen hebben een plat dak. Nabij de Zuiderzeestraatweg staat een elektriciteitshuisje (van beton). Aan de noordzijde grenst het projectgebied aan weiland met aan de rand enkele grotere bomen. De binnen het projectgebied liggende gronden zijn voor het grootste deel begroeid met ruigtekruiden en enkele kleinere bomen. Daarnaast zijn er binnen dit gebied ook zanderige plekken en rommelhoekjes aanwezig. Aan de oostzijde bevindt zich een gedeeltelijk met riet begroeide poel. Het terrein kent hoogteverschillen (bulten en kuilen) met afwisselend dicht en minder dicht begroeide gedeelten.

grotendeels verruigd terrein en poel (foto's SAB)

1.3 BEOOGDE INGREPEN

In het projectgebied aan de Zuiderzeestraatweg te Oldebroek is de nieuwbouw van drie gebouwen beoogd. In de drie gebouwen (geel) zullen meerdere woningen met erf (groen) gerealiseerd worden. Het oude fabriekspand en het kleinere gebouw aan de westkant zullen hiervoor moeten wijken. Tussen de nieuwbouw wordt een open ruimte gehandhaafd die gebruikt kan worden als paardenweide. Het huidige, onbebouwde en verruigde terrein zal ten behoeve van de ingrepen geëgaliseerd worden. Om de ontwikkeling mogelijk te maken dient het terrein bouwrijp gemaakt te worden (egaliseren van de grond en dempen van de poel).

plankaart

2 WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn aangewezen worden als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen m.b.t. de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de huidige natuurbeschermingswet 1998, die per oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn ook de reeds bestaande Natuurmonumenten opgenomen. Er geldt een verbod om handelingen of projecten te realiseren of te verrichten die, gelet op instandhoudingdoelstelling, de kwaliteit van deze richtlijngebieden kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten die in dit gebied leven.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is;

- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via het Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens bij de verschillende Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). In de kilometerhokken waarbinnen het projectgebied en haar invloedssfeer is gelegen (192-497 en 193-497), zijn beschermde vaatplanten, zoogdieren, broedvogels, watervogels en amfibieën aangetroffen. Omdat het projectgebied maar een klein onderdeel uitmaakt van de betreffende kilometerhokken, is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het flora- en faunaonderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog van SAB.

Voor het opstellen van dit flora- en faunaonderzoek is gebruik gemaakt van bestaande gegevens uit de Atlas van de Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992). Voor vleermuizen is gebruik gemaakt van de Atlas van de Nederlandse Vleermuizen (Bongers, 1997). Beide bronnen vermelden soortgegevens in uurhokken (5 bij 5 kilometer), wat een globaal beeld oplevert. Ten behoeve van amfibieën, reptielen en vissen zijn de verspreidingsgegevens uit de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (RAVON, 2007) geraadpleegd. Deze bron vermeldt de soortgegevens ook in kilometerhokken.

Op 19 november 2007 heeft een ecooloog van SAB Arnhem BV het projectgebied en de directe omgeving verkend. Op basis van de quick scan flora en fauna en veldverkenning kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en amfibieën niet worden uitgesloten binnen het projectgebied. Daarom is op 15 april en 7 juni 2008, door ecologisch onderzoek- en adviesbureau AD.ECO, nader veldonderzoek verricht naar deze soorten (bijlage 3). Met behulp van een batdetector en zichtwaarnemingen is onderzoek gedaan naar vleermuizen. Amfibieën zijn onderzocht door middel van zichtwaarnemingen en bemonsteren van de poel met schepnet. Het onderzoek naar vleermuizen is beperkt tot een éénmalig onderzoek, omdat het gebouw tijdens het eerste veldonderzoek ongeschikt voor vleermuizen bleek te zijn.

Een gerichte inventarisatie brengt het gebruik van het projectgebied door één of meerdere soorten beter in beeld. Dieren gedragen zich echter niet altijd voorspelbaar. Zelfs een gericht veldonderzoek geeft nooit een volledige garantie dat er geen (andere) strikt beschermde soorten aanwezig zijn.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

Natuurbeschermingswet 1998

Het projectgebied te Oldebroek ligt niet in of nabij een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied betreft het zuidelijk gelegen Vogel- en Habitatrichtlijngebied Veluwe op ongeveer 1,7 kilometer afstand van het projectgebied. Gezien de afstand, de tussenliggende elementen en het lokale karakter van de ingreep, zijn geen negatieve effecten te verwachten op het bo-

vingenoemde gebied. Gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Ecologische Hoofdstructuur

Het nabijgelegen landgoed (ongeveer 125 meter ten oosten van het projectgebied) maakt onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) van Gelderland. In het streekplan 2000 (Provincie Gelderland) zijn delen van dit landgoed (boselementen, water) aangemerkt als verwevingsgebied. Op 350 meter ten noorden van het projectgebied bevindt zich een PEHS-verbindingszone. Negatieve effecten op deze gebieden worden echter niet verwacht. In de directe omgeving van het projectgebied zijn in de huidige situatie al woningen, bedrijfsterreinen en een drukke weg (Zuiderzeestraatweg) aanwezig. Gezien de huidige versturende effecten in de omgeving van het projectgebied, de afstand tussen het projectgebied en de PEHS, de relatief kleine ingreep en aangezien het projectgebied geen relatie heeft met het landgoed zijn negatieve effecten op de PEHS niet te verwachten.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten

Het grootste gedeelte van het projectgebied is verruigd en plaatselijk dichtbegroeid. Tijdens de veldverkenning (buiten het groeiseizoen van planten) zijn in de verruigde gedeelten voornamelijk grassoorten aangetroffen. Verspreid over het projectgebied bevindt zich veel verjonging van ruwe berk (*Betula pendula*) en in de poel groeit riet (*Phragmites australis*). Langs de noordgrens zijn dichte braamstruiken (*Rubus fruticosus*) aanwezig. Bovenstaande situatie wijst op een door mensen verstoord milieu. Van een stabiel natuurlijk ecosysteem is dan ook geen sprake. Natuurlijke groeiplaatsen van beschermde plantensoorten worden op het grotendeels verruigde terrein en de overige (bebouwde) delen van het projectgebied niet verwacht.

grondgebonden zoogdieren

Omdat binnen het (verwaarloosde) projectgebied veel ruigte en rommelhoekjes aanwezig zijn met in de nabijheid huizen en weiland, kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als huisspitsmuis (*Crocidura russula*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), egel (*Eri-naceus europaeus*), mol (*Talpa europea*), veldmuis (*Microtus arvalis*), hermelijn (*Mustela erminea*), bunzing (*Mustela putorius*), wezel (*Mustela nivalis*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en vos (*Vulpes vulpes*) hier niet worden uitgesloten. Van deze soorten kunnen als gevolg van de ingreep de verblijfplaats en het leefgebied (tijdelijk) ongeschikt worden. Bovengenoemde soorten vallen echter onder het lichtste beschermingsregime, waarvoor een algemene vrijstelling geldt voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Volgens verspreidingsgegevens uit 'Atlas van de Nederlandse zoogdieren' (Broekhuizen, 1992) komen in de omgeving strikt beschermde soorten voor als waterspitsmuis (*Neomys fodiens*), das (*Meles meles*), boommarter (*Martes martes*) en eekhoorn (*Scirurus vulgaris*). Van deze soorten is de eekhoorn beschermd onder de tweede categorie van de flora- en faunawet en de overige soorten onder categorie drie. De waterspitsmuis wordt aangetroffen in vochtige habitatten zoals natte graslanden en structuurrijke oevers in de nabijheid van rivieren, beken en meren. Dergelijke biotopen komen in het projectgebied niet voor. De das geeft de voorkeur aan weiland met verbindingen naar akkers, boomgaarden en bosjes. Boommarters komen overwegend voor in grotere bosgebieden, maar eekhoorns ook wel in stadsparken (met veel zaaddragende bomen). Gezien het ontbreken van bovengenoemde biotopen en de hoge verstoringsgraad is het projectgebied niet geschikt als leefgebied voor eekhoorn, boommarter en das. Negatieve effecten op strikt beschermde, grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht.

vleermuizen

Alle vleermuisensoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet. Volgens de Atlas van de Nederlandse Vleermuizen (Mostert e.a., 1997) komen de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) voor in de omgeving van het projectgebied. Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken.

Op basis van de quick scan flora en fauna (SAB, 2007) is de aanwezigheid van vleermuizen niet uit te sluiten binnen het projectgebied. Het gebouw is voorzien van een binnen- en buitenmuur. De ruimte tussen deze muren biedt een beschutting tegen tocht, waardoor hier mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Ook in het kleinere gebouw aan de westzijde van het projectgebied zijn vleermuizen niet uit te sluiten. Daarom is in de avond van 7 juni 2008 door ecologisch onderzoek- en adviesbureau AD.ECO, nader veldonderzoek verricht naar vleermuizen (bijlage 3). Bij het eerste veldbezoek is geconstateerd dat het gebouw in de huidige staat ongeschikt is voor vleermuizen, zeer tochtige ruimten en spouwmuren. Daarom is besloten om het vleermuisonderzoek te beperken tot een éénmalig avondbezoek. De gebouwen binnen het projectgebied zijn bekeken en hierbij zijn geen sporen van vleermuizen waargenomen. Tevens vlogen geen vleermuizen uit de gebouwen. Het terrein werd ondanks het zeer geschikte vliegweer op 7 juni, nauwelijks gebruikt door vleermuizen; er passeerde één gewone dwergvleermuis en later bleek één gewone dwergvleermuis te foerageren. Verwachting is dat de werkzaamheden geen negatieve effecten hebben op vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes).

amfibieën

Van alle amfibieënsoorten zijn de bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*) het minst kritisch met betrekking tot hun leefomgeving. Buiten de voortplantingsperiode kunnen deze soorten overal worden aangetroffen. Ook in het projectgebied zijn deze soorten niet uit te sluiten. De poel in het terrein, met rondom begroeiing en open plekken, is ook geschikt voor de kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). Aantasting van verblijfplaatsen van bruine kikkers, gewone pad en kleine watersalamander is echter mogelijk op basis van een algemene vrijstelling.

Volgens verspreidingsgegevens (www.ravon.nl) komt de strikt beschermde rugstreeppad (*Bufo Calamita*) in de omgeving van het projectgebied voor. Strikt beschermde soorten als de rugstreeppad (categorie 3 van de Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn) zijn vaak erg kritisch wat biotopen betreft en verblijven meestal binnen een straal van enkele honderden meters van de poelen die het voortplantingselement vormen. De rugstreeppad is een bewoner van open, zandige en instabiele terreinen. De soort wordt ook wel aangetroffen in door de mens geschapen milieus zoals bouwputten, zandafgravingen, opgespoten vlakten en pas ontgonnen gronden. De voortplantingsperiode van amfibieën loopt globaal van half april tot en met augustus en de overwinteringsperiode van november tot en met maart. De meeste amfibieën overwinteren in bosgebieden, onder boomstronken of houtstapels, in de strooisellaag of in hopen en gaten in de grond. De rugstreeppad overwintert onder de grond door zich in te graven.

Op basis van de quick scan flora en fauna (SAB, 2007) is de aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën niet uit te sluiten binnen het projectgebied. In het projectgebied zijn zowel een poel als drogere, zanderige plekken aanwezig. De poel is niet sterk beschaduwd, maar rondom wel goed begroeid met riet. Verspreid over het terrein zijn stenenstapels aanwezig. De rugstreeppad is hierdoor niet in het projectgebied uit te sluiten. Gezien de nabijheid van een landgoed (met meerdere waterelementen en bos) kunnen andere strikt beschermde amfibiesoorten zoals de kamsalamander (*Triturus cristatus*) en poelkikker (*Pelophylax lessonae*) ook verblijfplaatsen in het terrein hebben. Daarom is op 15 april en 17 juni 2008, door ecologisch onderzoek- en adviesbureau AD.ECO, nader onderzoek verricht naar het voorkomen van strikt beschermde amfibieën (bijlage 3). Tijdens het nader onderzoek zijn alleen de bastaardkikker en kleine watersalamander waargenomen in de poel in het projectgebied. Op basis van het nader onderzoek wordt verwacht dat strikt beschermde soorten niet aanwezig zijn binnen het projectgebied.

reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (2005) komen in de omgeving van het projectgebied geen reptielen voor. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Van alle reptielsoorten heeft de ringslang (*Natrix natrix*) een voorkeur voor meer vochtige biotopen zoals drassige graslanden en rijk gestructureerde oevers.

Binnen het projectgebied zijn geschikte elementen aanwezig (afwisselend ruigte, zand en steenstapels) voor reptielen. Een directe verbinding met grotere, geschikte biotopen (zoals de Veluwe) ontbreekt echter. Gezien het drukke verkeer op de Zuiderzeestraatweg is het onwaarschijnlijk dat reptielen het projectgebied hebben weten te bereiken. Vaste rust- en verblijfplaatsen van reptielen worden niet verwacht.

vogels

Het projectgebied met ruigte, kleinere bomen en in de nabijheid tuinen is geschikt voor vogels zoals merel (*Turdus merula*), koolmees (*Parus major*) en vink (*Fringilla coelebs*). Tijdens de veldverkenning zijn nesten gezien in bomen in en rond het projectgebied. Alle vogelsoorten zijn beschermd. In het kleinere gebouw aan de oostkant van het projectgebied zijn nesten van de boerenzwaluw aangetroffen (*Hirundo rustica*). Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan vooral de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen

van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli. Het broedseizoen van zwaluwen (waaronder de aangetroffen boerenzwaluw) loopt tot en met september.

Sommige vogelsoorten zoals uilen en spechten gebruiken hun nesten jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen hebben nesten van deze vogels een beschermde status. Alle spechtensoorten en enkele uilensoorten broeden in boomholten, terwijl de kerkuil specifiek gebruik maakt van gebouwen. De steenuil broedt zowel in boomholten als in gebouwen. Tevens zijn nesten van in bomen broedende roofvogels jaarrond beschermd. Spechten komen veel voor in bossen en parkachtige gebieden, de groene specht ook wel in cultuurlandschappen grenzend aan bos. Binnen het projectgebied zijn geen grotere bomen aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van spechten worden hier niet verwacht. In de gebouwen in het projectgebied zijn geen sporen (braakballen of kalkstrepen) van uilen gevonden. Gezien de staat van de gebouwen (geen ramen, veel tocht, weinig schuilmogelijkheden) en de verstoring door omwonenden en werklui is het ook niet waarschijnlijk dat op deze locatie uilen aanwezig zijn. De bomen in de directe omgeving van het projectgebied (vooral aan de oostzijde) zijn mogelijk wel geschikt voor zowel spechten als roofvogels. Omdat de bomen rondom het projectgebied gehandhaafd blijven, worden er geen negatieve invloeden op spechten en roofvogels (waaronder uilen) verwacht.

Tijdens het nader onderzoek is aan de achterzijde van het terrein een jagende en rustende boomvalk waargenomen, een nest is niet aangetroffen. Aangezien de bomen rondom het projectgebied gehandhaafd worden, zijn negatieve effecten op de rustplaats en het foerageergebied van de jaarrond beschermde boomvalk uit te sluiten. In de omgeving zijn tevens voldoende foerageermogelijkheden voor de boomvalk aanwezig, het projectgebied ligt in het buitengebied van Oldebroek.

vissen

In de poel is de aanwezigheid van vissen niet uit te sluiten, aangezien vogels (zoals reigers en eenden) visseneieren kunnen verspreiden via hun poten. Het is echter niet erg waarschijnlijk dat het hier om grote populatie gaat. De meeste visseneieren overleven het transport door vogels namelijk niet, doordat ze slechts kort buiten het water kunnen overleven. Strikt beschermde vissoorten worden, gezien het bovenstaande, maar ook door het ontbreken van directe verbindingen met andere, permanent watervoerende elementen, niet in het projectgebied verwacht.

insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortgroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het projectgebied voor.

4 CONCLUSIE

Het projectgebied is gelegen aan de Zuiderzeestraatweg, buiten de bebouwde kom van Oldebroek (gemeente Oldebroek, provincie Gelderland). Het grootste deel van het terrein is verruigd met aan de oostzijde een poel. Er zijn tevens twee gebouwen aanwezig, waaronder een voormalige melkfabriek. Op deze locatie is de bouw van drie woongebouwen beoogd met in het midden een weide, waarvoor de bestaande bebouwing moet wijken. Om de ontwikkeling mogelijk te maken dient het terrein bouwrijp gemaakt te worden (egaliseren van de grond en dempen van de poel).

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

Het projectgebied te Oldebroek ligt niet in of nabij een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Wel bevindt zich, op ongeveer 125 meter afstand van het projectgebied, een landgoed wat onderdeel uitmaakt van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) van Gelderland. Op 350 meter ten noorden van het projectgebied bevindt zich ook nog een PEHS-verbindingszone. Negatieve effecten op deze gebieden worden echter niet verwacht, doordat er in de huidige situatie al woningen, bedrijfsterreinen en een drukke weg (Zuiderzeestraatweg) aanwezig zijn rondom het projectgebied. Door deze verstoring, de afstand tussen het projectgebied en de PEHS, de relatief kleine ingreep en aangezien het projectgebied geen relatie heeft met het landgoed zijn negatieve effecten op de PEHS niet te verwachten.

4.2 SOORTBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect verlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

De meeste van de mogelijk in het projectgebied voorkomende soorten zoals egel, bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis, diverse kleine marterachtige, vos, konijn, kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Van deze soorten kunnen verblijfplaatsen worden aangetast en versturende effecten optreden als gevolg van de ingrepen. Voor deze soorten geldt echter, dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Naar aanleiding van de quick scan flora en

fauna (SAB, 2007) is op deze locatie door ecologisch onderzoek- en adviesbureau AD.ECO, nader onderzoek uitgevoerd naar soorten uit de soortgroep vleermuizen en amfibieën. Op basis van het nader onderzoek worden vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet verwacht binnen het projectgebied. Tevens zijn geen belangrijke vlieg-routes van vleermuizen aanwezig binnen het projectgebied. Wel foerageerde één gewone dwergvleermuis in het projectgebied. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het projectgebied geen belangrijk foerageergebied betreft. In de toekomstige situatie is het projectgebied tevens geschikt als foerageergebied. Tijdens het nader onderzoek zijn tevens geen strikt beschermde amfibiesoorten waargenomen, alleen de bastaardkikker en kleine watersalamander. Wel kunnen bij de start van de werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren. Aangezien nest van boerenzwaluwen aangetroffen zijn in het projectgebied (broedseizoen van de boerenzwaluw loopt tot en met september) wordt aanbevolen de werkzaamheden pas te starten na september.

Een gerichte inventarisatie brengt het gebruik van het projectgebied door één of meerdere soorten beter in beeld. Dieren gedragen zich echter niet altijd voorspelbaar. Zelfs een gericht veldonderzoek geeft nooit een volledige garantie dat er geen (andere) strikt beschermde soorten aanwezig zijn.

4.3 CONSEQUENTIES

Op basis van het nader onderzoek is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet voor de sloop-, bouw- en kapwerkzaamheden niet noodzakelijk.

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het projectgebied niet worden verwijderd. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. De start van werkzaamheden tijdens de broedperiode zou leiden tot directe verstering van broedvogels en het broedsucces. Aangezien alle vogelsoorten beschermd zijn moet er gewacht worden tot alle broedende vogels uit het projectgebied vertrokken zijn, voordat er met de werkzaamheden kan worden gestart. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstering tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - voortijdig maaien van het projectgebied zodat dieren wegtrekken;
  - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
  - starten met bouwwerkzaamheden buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen zodat het projectgebied ongeschikt is voor dieren.

4.4 AANBEVELINGEN

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het projectgebied, zoals:

- inpassing van de nieuwbouw in het landschap door gebruik te maken van inheemse streekeigen bomen en struiken (www.bronnen.nl);
- bij de nieuwbouw kan gedacht worden aan "vleermuisvriendelijke" bouw, bijvoorbeeld met een toegankelijke, brede spouw met open stootvoegen op 2,5 meter hoogte of ruimte onder het dak.

BIJLAGE 1: GEGEVENS NATUURLOKET

Rapportage voor kilometerhok X:192 / Y:497

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2			2	goed	-	1975-1990
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren					niet onderzocht		1996-2006
Broedvogels					niet onderzocht		1995-2006
Watervogels		4	3		goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					slecht	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

* Legenda

FF = Flora- en faunawet lijst 1 / lijst 2+3
H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
RL = Rode Lijst
 (#) = tevens meetnetgegevens verzameld.

Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een **toelichting** op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.

 niet van toepassing

Rapportage voor kilometerhok X:193 / Y:497

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten				5	goed	-	1975-2004
Mossen			0	0	slecht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen				1	slecht	0%	1991-2006
Zoogdieren (#)		2	2		slecht	0%	1996-2006
Broedvogels		3		10	goed	0%	1995-2006
Watervogels		4			goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën	2	0	0	0	matig	51-100%	1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					niet onderzocht		1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					matig		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

BIJLAGE 2: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S. e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H. e.a., 1997, Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie, Stichting Uitgeverij KNNV/Stichting Vleermuisonderzoek, Utrecht.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Meijden, R. van der, Heukels flora van Nederland, 21^e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen, 1990.

RAVON, Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland, 2007

SAB, 2007. Quick scan flora en fauna Zuiderzeestraatweg te Oldebroek. Arnhem.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.gelderland.nl

BIJLAGE 3: RESULTATEN VELDONDERZOEK AD.ECO

Veldonderzoek in het kader van de Flora- en faunawet te Oldebroek

Ons kenmerk 2008. 095 dd. 9 juni 2008
Uw kenmerk: 70778
Offertenummer: 2008.010 dd. 1 februari 2008
Onderwerp: nader onderzoek Oldebroek

Inleiding

Geoffreerd is veldonderzoek te doen naar vleermuizen en amfibieën op de locatie. Waarnemingen aan overige soorten die van belang kunnen zijn zullen eveneens gemeld worden.

Onderzoeksmethode

Op 15 april was het in de middag zwaar bewolkt met enkele buien en ca 10°C. Op 7 juni was het in de avond vrijwel onbewolkt en ca 20-18°C. Eerst heeft het amfibieënonderzoek plaatsgevonden en daarna naar vleermuizen uitgekeken. Bij het eerste bezoek is geconstateerd dat het gebouw in deze staat volledig ongeschikt is voor vleermuizen, zeer tochtige ruimten en spouwmuren. Daarom is besloten het vleermuisonderzoek te beperken tot een éénmalig terreinonderzoek. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door Ir. G. Nijland en Drs. A. Lutgerink met twee batdetectors.

Vleermuizen

Het gebouw is bekeken en hierbij zijn geen sporen van vleermuizen waargenomen. Ook vlogen er geen vleermuizen uit. Het terrein werd ondanks het zeer geschikte vliegweer op 7 juni nauwelijks gebruikt door vleermuizen. Er passeerde een Gewone dwergvleermuis en later bleef een Gewone dwergvleermuis foerageren. Verwachting is dat de werkzaamheden hier niet storend zullen zijn voor vleermuizen.

Amfibieën

In april zowel als mei waren alleen kleine watersalamander en bastaardkikker aanwezig in de poel binnen het projectgebied.

Overige

Wel jaagt en rust aan de achterkant van het terrein een boomvalk.

Ir. G. Nijland
Ecologisch onderzoek- en adviesbureau AD. ECO.

